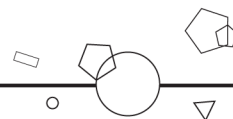

Høringsuttalelse

Gjelder høring Forskrift om rammeplan for bachelor barnehagelærerutdanning
Til Kunnskapsdepartementet
Fra Senter for IKT i utdanningen
Deres referanse 201004428-/JMB
Vår referanse Sak 2012/13 LKW/BH
Kopi
Dato 02.04.2012

Hørings svar til forskrift om rammeplan for bachelor barnehagelærerutdanning

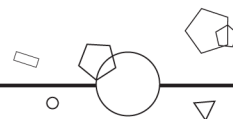
Generelle kommentarer

Med grunnlag i sitt mandat har Senter for IKT i utdanningen (heretter referert til som "senteret") gjort en vurdering av hvorvidt forslaget til ny rammeplan ser ut til å ivareta digital kompetanse i ny barnehagelærerutdanning.

Vi har forsøkt å vurdere foreslåtte krav til kompetanse opp mot alle de ulike rollene en barnehagelærer er forventet å fylle i barnehagen, men har lagt spesiell vekt på kompetansebehovet i pedagogisk utviklingsarbeid i ny utdanning.

Det er forespeilet at de nasjonale retningslinjene vil være et viktig styringsvirkemiddel som supplerer og utdyper forskriften, og vi har derfor hatt dette som forutsetning i våre innspill til høringen.

Senteret mener at rammeplanutvalget i sitt forslag hadde en god tilnærming for å sikre at kandidatene tilegner seg digital kompetanse med relevans for barnehagelærerens oppgaver og profesjon. Dette kommer også tydelig frem i de nasjonale retningslinjene ved at flere sider ved digital kompetanse er trukket frem som forutsetninger og forventninger til faglig innhold i utdanningen. Ved at det digitale perspektivet er tatt ut i Kunnskapsdepartementets forslag til forskrift, er imidlertid kravene til digital kompetanse blitt utydeliggjort. Erfaringer fra både denne sektoren og skolesektoren tilsier at mange ikke vil tolke forskriften i tråd med rammeplanutvalgets ambisjoner for digital kompetanse som kvalitetsfaktor. Forskriften åpner dermed for at fagmiljøer som ønsker det, kan fortsette med

nåværende praksis, og dermed ikke sikrer at studentene får en oppdatert og relevant tilnærming til profesjonen. Derfor mener senteret at flere sider av digital kompetanse må presiseres, enten eksplisitt eller gjennom merknader. Videre må det settes tydelige krav til barnehagerelevant digital kompetanse på ett eller flere punkter, for å sikre en ensartet oppdatering og integrering i utdanninga for øvrig. Senteret vil derfor i denne høringsuttalelsen legge fram flere konkrete endringsforslag til forskriften.

Senteret har valgt å ikke ta stilling til høringens spørsmål om navn på utdanningen.

Forslag til ny tekst er understreket, og strykningsforslag er markert med gjennomstrekning.

Kommentar og endringsforslag til §2. Læringsutbytte

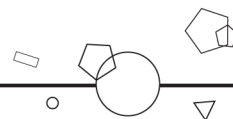
Senteret mener at læringsutbyttebeskrivelsene er altfor utydelige i kravene som skal sikre kandidatens digitale kompetanse -både når det gjelder egen og barnas erfaring med digitale verktøy, ressurser og medier i en barnehagefaglig pedagogisk sammenheng til lek og læring. Funn fra IKTsenterets Monitor 2011¹ tyder på at det fortsatt er store forskjeller på hva slags grunnleggende digitale ferdigheter elevene har med seg fra grunnopplæringen. Selv om det er planlagt endringer i grunnskolens læreplanverk på dette området², vil det fortsatt ta lang tid før en kan forutsette at kandidatene har en tilfredstillende plattform av digital grunnkompetanse å bygge på. Erfaringer tilsier at vi heller ikke kan ta for gitt at det med uttrykk som eksempelvis "*moderne barndom, barnekultur, barns ulike oppvekstvilkår...*", "*etiske krav og retningslinjer*" og "*relevante faglige verktøy*" også ligger forventninger om kunnskap og ferdigheter relatert til analytisk mediekompetanse, digital dømmekraft og digital verktøykompetanse. Vi kan heller ikke forutsette at kandidatene uten målrettet undervisning og praksis vil være kompetente til å benytte og videreutvikle sin digitale kompetanse som del av sin pedagogiske palett.

Senteret mener at det derfor ikke er tilstrekkelig at dette utdypes i de nasjonale retningslinjene, men at *barnehagefaglig digital kompetanse* må omtales eksplisitt,

¹ Egeberg, G., et al. (2012). Monitor 2011. Skolens digitale tilstand. Oslo: Senter for IKT i utdanningen.

² Utdanningsdirektoratet har med grunnlag ti oppdragsbrev 42-2011 påstartet et arbeid med revisjon av

² Utdanningsdirektoratet har med grunnlag ti oppdragsbrev 42-2011 påstartet et arbeid med revisjon av læreplaner i gjennomgående fag, samt utviklet et rammeverk for grunnleggende ferdigheter.

eller sekundært beskrives gjennom merknader, i forskriftens krav til læringsutbytte.

Tilleggsforslag i §2, Generell kompetanse: *(Kandidaten:) -Kan anvende IKT og digitalt medieinnhold på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng.*

Senteret mener at det må tas til etterretning, og dermed tydeliggjøres, at den digitale verden med IKT, digitale ressurser og ulike medier har en betydelig plass i småbarnas verden.

Endringsforslag i §2, Kunnskaper, kulepunkt tre: *-Har bred kunnskap om moderne barndom, barnekultur, barns ulike oppvekstvilkår, bakgrunn og utvikling i et samfunn preget av språklig, religiøs, livssynsmessig, kulturelt mangfold samt teknologi- og mediemangfold.*

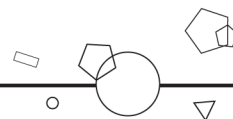
Digitale ferdigheter er en av de fem grunnleggende ferdighetene i skolen. Vi mener at det derfor må stilles krav til kandidatenes kompetanse rundt utvikling av barnas digitale (basis)ferdigheter, på lik linje med den andre grunnleggende ferdighetene.

Endringsforslag i §2, Kunnskaper, kulepunkt fire: *-Har bred kunnskap om barns språkutvikling, flerspråklighet og gryende leseferdigheter, skriveferdigheter, øg regneferdigheter og digitale ferdigheter.*

Endringsforslag i §2, Ferdigheter, kulepunkt to: *Kan vurdere, stimulere og støtte ulike barns språklige, sosiale, emosjonelle, fysiske, øg matematiske og digitale utvikling og dannelsesprosesser.*

I punktet under bør det fremkomme av merknad til forskriften hva som skal forstås med "faglige verktøy og uttrykksformer". Senteret mener at "bruk av digitale verktøy, medier og ressurser" bør nevnes eksplisitt i en slik merknad fordi vi mener mange ikke tolke dette til å være en del av begrepet "faglige verktøy".

Endringsforslag i §2, Ferdigheter, kulepunkt fem: *Kan anvende relevante [faglige verktøy og uttrykksformer]^(ref merknad) i egne læringsprosesser, i pedagogisk arbeid, i samhandling med foresatte, og i forhold til relevante eksterne instanser.*

Kommentar og endringsforslag til §3. Struktur og innhold

I de nasjonale retningslinjene, under 5.2 Profesjonsretting, står det at "(E)in av føresetnadene for profesjonell yrkesutøving er å bruke norsk språk munnleg og skriftleg og digitale verktøy på ein kvalifisert måte i ulike sammenhenger. Denne kompetansen blir utvikla som ein del av ferdigheitene i alle kunnskapsområda." Senteret mener denne presiseringen er så sentral at den bør omtales i forskriften.

Tilleggsforslag i §3; (Profesjonsrelevante) språkferdigheter i muntlig og skriftlig norsk, samt digitale ferdigheter, skal utvikles i alle kunnskapsområdene.

Kommentar og endringsforslag til §4. Nasjonale retningslinjer, kvalitetsindikatorer og programplan

Nasjonale retningslinjer skal sammen med forskriften gi tydelige rammer for at utdanningsinstitusjonene tilbyr en utdanning av høy kvalitet. Det er viktig at studentene og andre interessenter har tillit til at institusjonene følger denne nasjonale "standarden" for kvalitet i utdanningen. Senteret mener derfor at institusjonene må informere tydelig om eventuelle avvik fra læringsutbyttebeskrivelser og anbefalinger i retningslinjene.

Tilleggsforslag i §4; Vesentlige avvik fra de nasjonale retningslinjene skal begrunnes, og omtales i programplanene.

Senteret har ingen konkrete endringsforslag til de øvrige paragrafer i forskriften.

For Senter for IKT i utdanningen,

Fungerende direktør Morten Søby

Seniorrådgiver Lene Karin Wiberg /sign/